

EVROPSKÝ PARLAMENT

2004

2009

*Výbor pro právní záležitosti
předseda*

1. 4. 2009

Paní Angelika Niebler
předsedkyně
Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku
BRUSEL

Věc: Stanovisko k právnímu základu návrhu směrnice Rady (EURATOM), kterou se zřizuje rámec Společenství pro jadernou bezpečnost (KOM(2008)0790 – C6-0026/2009 – 2008/0231(CNS))

Vážená paní předsedkyně,

Výbor pro právní záležitosti se z vlastního podnětu a v souladu s čl. 35 odst. 3 jednacího řádu rozhodl zabývat otázkou právního základu výše zmíněného návrhu Komise.

Výbor se touto otázkou zabýval na své schůzi dne 31. března 2009.

Výbor pro průmysl v současnosti projednává návrh rozhodnutí Rady, kterým se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost, jehož zpravodajem je pan Hökmark. Výbor pro životní prostředí k tomu dal své stanovisko (navrhovatelka paní Harms). Paní Harms ve svém stanovisku navrhla, aby se ke stávajícímu právnímu základu podle článku 31 a 32 Smlouvy o Euratomu přidal jako právní základ čl. 175 odst. 1 Smlouvy o ES.

Kontext navrhovaného právního předpisu

V tomto desetiletí jde již o třetí pokus zavést nová pravidla pro jadernou bezpečnost (dva předcházející návrhy v letech 2002 a 2003 byly staženy).

Cílem návrhu z roku 2002 bylo „*definovat základní povinnosti a obecné zásady bezpečnosti jaderných zařízení*“, což „*bude v pozdější fázi doplněno zavedením společných standardů a kontrolních mechanismů s cílem zajistit vysokou úroveň bezpečnosti (...)*“. Požadavek na

zavedení základních povinností a společných standardů byl v úpravách z roku 2003 vypuštěn a nahrazen mechanismy Společenství s cílem zajistit dodržování společných zásad jaderné bezpečnosti, včetně zejména ověřovacího systému Společenství. V tomto posledním návrhu takové mechanismy nejsou obsaženy, a nemá být tedy žádné ověřování ze strany Společenství. Místo toho se v návrhu směrnice budou prosazovat pouze požadavky stanovené v Úmluvě o jaderné bezpečnosti (CNS) Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE).

Komise navrhuje jako právní základ články 31 a 32 Smlouvy o Euratomu. Otázka spočívá v tom, zda k němu doplnit čl. 175 odst. 1 Smlouvy o ES, a tím dát Parlamentu možnost postupu spolurozhodování. Ohledně této alternativy se argumentovalo rovněž tím, že článek 203 Smlouvy o Euratomu by měl být uplatňován společně s články 31 a 32 s cílem zachytit technologické aspekty jaderné bezpečnosti i její dopady na životní prostředí.

Posuzovaný právní základ

Pro snazší orientaci jsou příslušná ustanovení Smlouvy uvedena níže.

Článek 31 EURATOM

Komise vypracuje základní standardy po obdržení stanoviska skupiny osobností jmenovaných Výborem pro vědu a techniku z řad vědeckých odborníků členských států, zejména odborníků v oblasti veřejného zdraví. Komise si k takto vypracovaným základním standardům vyžádá stanovisko Hospodářského a sociálního výboru.

Základní standardy přijme Rada po konzultaci s Evropským parlamentem kvalifikovanou většinou na návrh Komise, která jí předá obdržená stanoviska výborů. Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Článek 32 EURATOM

Na žádost Komise nebo členského státu mohou být základní standardy revidovány nebo doplněny v souladu s postupem stanoveným v článku 31.

Komise je povinna přezkoumat každou žádost podanou členským státem.

Výraz „základní standardy“ je definován v článku 30 Smlouvy o Euratomu takto:

Článek 30 EURATOM

V rámci Společenství se stanoví základní standardy ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření.

Výrazem „základní standardy“ se rozumí:

- a. nejvyšší přípustné dávky poskytující dostatečnou bezpečnost,*
- b. nejvyšší přípustný stupeň ozáření a zamoření,*
- c. základní zásady lékařského dohledu nad pracovníky.*

Je třeba uvést, že tato ustanovení jsou uvedena v kapitole 3 Hlavy II Smlouvy o Euratomu s názvem *Bezpečnost a ochrana zdraví*.

Bylo navrženo, aby byl jako právní základ přidán čl. 175 odst. 1 Smlouvy o ES:

Čl. 175 odst. 1

1. Rada postupem podle článku 251 po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhodne, jakou činnost bude Společenství vyvíjet, aby bylo dosaženo cílů uvedených v článku 174.

Článek 174, na který se čl.175 odst. 1 odvolává, zní takto:

Článek 174

1. Politika Společenství v oblasti životního prostředí přispívá k sledování následujících cílů:
— *zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,*
— *ochrana lidského zdraví,*
— *uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů,*
— *podpora opatření na mezinárodní úrovni, určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí.*

2. Politika Společenství v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany,

přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Společenství. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“.

V této souvislosti obsahují harmonizační opatření odpovídající požadavkům ochrany životního prostředí popřípadě ochrannou doložku, na základě které jsou členské státy zmocněny přijmout z mimoekonomických důvodů ochrany životního prostředí dočasná opatření podléhající kontrolnímu procesu Společenství.

3. Při přípravě politiky v oblasti životního prostředí přihlédně Společenství k:

- dostupným vědeckým a technickým údajům,*
- podmínkám životního prostředí v různých regionech Společenství,*
- možnému prospěchu a nákladům plynoucím z činnosti nebo nečinnosti,*
- hospodářskému a sociálnímu rozvoji Společenství jako celku a vyváženému rozvoji jeho regionů.*

4. V rámci svých pravomocí spolupracují Společenství a členské státy se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi. Způsoby spolupráce Společenství mohou být upraveny dohodami mezi Společenstvím a danými třetími stranami, jež jsou sjednávány a uzavírány v souladu s článkem 300.

Předchozím pododstavcem není dotčena pravomoc členských států jednat v mezinárodních orgánech a uzavírat mezinárodní smlouvy.

Článek 203 EURATOM

Ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů Společenství je nezbytná určitá činnost Společenství, a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.

Základy pro analýzu

Je důležité si ujasnit, proč je volba právního základu důležitá. Na jedné straně, jak zdůraznil Soudní dvůr, má tato volba „ústavní rozměr“¹, protože Společenství je řízeno na základě delegování pravomocí. V plném slova smyslu to znamená, že Společenství jedná pouze tam, jde mu k tomu dají Smlouvy pravomoci. Na druhé straně vznikne problém tam, kde chybí právní základ schopný zahrnout činnost Společenství (kde chybí „dostatečné pravomoci“), nebo kde změna právního základu vede ke změně postupu při přijímání aktu. Výmluvný příklad nalezneme ve stanovisku generálního advokáta Jacobse ve věci C-314/99 *Nizozemsko*

¹ Stanovisko č. 2/00 ze dne 6. prosince 2001 k Cartagneskému protokolu [2001] ECR.I-9713.

v. *Komise*¹, kde by změna právního základu znamenala, že by daný akt musel být přijat s použitím jiného než původně uplatněného postupu.

V takovém případě, jak uvedla právní služba Parlamentu ve věci *British American Tobacco*², není nesprávný právní základ pouze čistě formálním nedostatkem, neboť vede k uplatnění nesprávného postupu, jímž je akt přijímán, a může vést k tomu, že bude prohlášen za neplatný, protože postup přijímání je podstatnou náležitostí aktu a jeho porušení vede k protiprávnosti tohoto aktu.

Z tohoto důvodu Soudní dvůr stanovil konzistentní soubor kritérií, který je třeba zohlednit při zvažování vhodnosti daného právního základu.

(1) Volba právního základu pro dané opatření musí spočívat na objektivním základě, který je možno soudně přezkoumat.

(2) Mezi tyto faktory patří především účel a obsah opatření.

(3) Skutečnost, že si určitý orgán přeje být do přijímání určitého opatření více zapojen, práce vykonaná v jiných souvislostech v oblasti činnosti, na kterou se toto opatření vztahuje, a situace, za jaké bylo toto opatření přijato, jsou nepodstatné³.

S cílem analyzovat účel a obsah navrhovaného opatření je nezbytné projednat původní návrh Komise a zohlednit pozměňovací návrhy navržené hlavním výborem a stanovisko Výboru pro životní prostředí.

Cíl a obsah navrhovaného právního předpisu

Podle důvodové zprávy k návrhu Komise⁴ má směrnice tento cíl a obsah:

Stávající návrh směrnice, kterou se zřizuje rámec Společenství pro jadernou bezpečnost, má znovu zahájit proces tvorby společného rámce EU pro jadernou bezpečnost, a to aktualizací a nahrazením návrhu Komise na směrnici Rady (Euratom), kterou se stanoví základní povinnosti a obecné zásady bezpečnosti jaderných zařízení⁵, který byl zařazen do původního balíčku pro jadernou bezpečnost.

¹ [2002] ECR I-5521.

² Věc C-491/2001 *Královna v. ministr zdravotnictví, ex parte British American Tobacco (Investments) Ltd a Imperial Tobacco Ltd* [2002] ECR I-11453.

³ Věc C-269/97 *Komise v. Rada* [2000] ECR I-2257, odst. 43 a 44.

⁴ KOM(2008)790 v konečném znění.

⁵ KOM(2003)32 v konečném znění a KOM(2004)526 v konečném znění.

Vzhledem k tomu, že řada členských států obnovila zájem o jadernou energetiku a že lze očekávat, že bude prodloužena životnost řady jaderných zařízení a budou vybudována zařízení nová, je načasování tohoto revidovaného návrhu obzvláště vhodné. Je zjevné, že dopady radiologických nehod nekončí na hranicích, a jejich následky se mohou projevit na zdraví pracovníků a občanů, mohou však také mít rozsáhlé ekonomické důsledky pro odvětví výroby energie. Tím, že by v závazných předpisech Společenství byly stanoveny mezinárodně schválené zásady jaderné bezpečnosti, by měla široká veřejnost v EU díky právní jistotě zajištěnou vyšší úroveň záruk.

(vynecháno)

Základní přístup návrhu spočívá v tom, že soubor společných zásad v oblasti jaderné bezpečnosti, které jsou již zahrnuty do Úmluvy o jaderné bezpečnosti, je regulován na úrovni Společenství a je doplněn dodatečnými bezpečnostními požadavky na nové jaderné reaktory, a členské státy jsou povzbuzovány, aby tyto požadavky rozvíjely v souladu se zásadou soustavného zvyšování bezpečnosti na základě úrovně bezpečnosti vypracovaných sdružením WENRA a v úzké spolupráci s Evropskou skupinou na vysoké úrovni pro jadernou bezpečnost a nakládání s odpadem (dále jen „SVÚ“). Na základě deseti zásad regulace jaderné bezpečnosti, které přijala, se skupina stane ústředním místem spolupráce regulačních subjektů odpovědných za bezpečnost jaderných zařízení v členských státech a bude přispívat k rozvoji rámce EU pro jadernou bezpečnost.

Obecným cílem návrhu je dosažení, udržení a soustavné zvyšování jaderné bezpečnosti ve Společenství a posílení úlohy regulačních subjektů. Oblast její působnosti se vztahuje na konstrukci, výběr umístění, výstavbu, údržbu, provoz a vyřazení z provozu jaderných zařízení, u nichž musejí být podle právního a regulačního rámce příslušného členského státu zohledněny otázky bezpečnosti. Je uznáno a plně respektováno právo členských států rozhodnout se pro využívání jaderné energie, či proti němu.

Předpokládá se, že prostřednictvím tohoto rámce Společenství pro jadernou bezpečnost bude dosaženo několika operačních cílů, konkrétně že bude posílena úloha vnitrostátních regulačních orgánů, zvýší se primární odpovědnost držitele licence za bezpečnost pod kontrolou regulačního subjektu, posílí se nezávislost regulačního subjektu, bude zaručena vysoká úroveň transparentnosti v otázkách bezpečnosti jaderných zařízení, provádění řídicích systémů, zajištěna dostupnost odborných znalostí v oblasti jaderné bezpečnosti a prioritou bezpečnosti.

Normativní část a body odůvodnění navrhované směrnice

V tomto oddílu je třeba se soustředit na veškerá ustanovení konkrétní odkazující na environmentální aspekty.

V článku 1 se stanoví cíle a předmět směrnice, konkrétně „dosažení, udržení a soustavné zvyšování jaderné bezpečnosti ve Společenství a posílení úlohy vnitrostátních regulačních subjektů“. Vztahují se na „konstrukci, výběr umístění, výstavbu, údržbu, provoz a vyřazení z provozu jaderných zařízení, u nichž musejí být podle právního a regulačního rámce příslušného členského státu zohledněny otázky bezpečnosti“. Touto směrnicí nemá být dotčena směrnice Rady 96/29/Euratom ze dne 13. května 1996, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy na ochranu zdraví pracovníků a obyvatelstva před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření¹, která, jak jasně vyplývá z bodu odůvodnění 3, stanoví základní bezpečnostní standardy. Tento článek rovněž stanoví, že každý členský stát může svobodně rozhodnout o tom, zda bude provozovat vlastní civilní jaderný program.

Článek 2 obsahuje definice. Je třeba upozornit na to, že definuje „jadernou bezpečnost“ jako „dosažení řádných provozních podmínek prostřednictvím opatření přijatých za účelem prevence nehod nebo zmírnění následků nehod, díky čemuž jsou pracovníci, obyvatelstvo a **vzduch, voda a půda** chráněni před nebezpečím nadměrného záření z jaderných zařízení; (doplněno zdůraznění).

V článku 3 se stanoví, že prvotní odpovědnost za bezpečnost jaderných zařízení má držitel licence a že členské státy vytvoří a udržují právní a regulační rámec (vnitrostátní bezpečnostní požadavky, systém udělování licencí a kontroly a systém regulačního dozoru).

Článek 4 se zabývá regulačními subjekty (jejich nezávislostí, pravomocí, kompetencemi a dostatečnými finančními a lidskými zdroji), které udělují licence a vykonávají dohled. Regulační subjekty a vnitrostátní regulační systémy se každých deset let podrobí mezinárodnímu vzájemnému přezkumu.

Článek 5 se zabývá transparentností (informováním veřejnosti).

Ve článku 6 se stanoví, že členské státy dodržují základní bezpečnostní principy MAAE, které zaručují vysokou úroveň bezpečnosti jaderných zařízení a zahrnují mimo jiné účinná opatření proti potenciálním radiologickým rizikům, pro prevenci nehod a reakci na ně, pro řízení opotřebení, dlouhodobé nakládání se všemi vyrobenými radioaktivními materiály a pro informování obyvatelstva a orgánů sousedních států. Rovněž mají vypracovat dodatečné požadavky na bezpečnost na základě bezpečnostních požadavků vypracovaných sdružením WENRA.

V článku 7 se stanoví povinnosti držitelů licence a článek 8 se zabývá dozorem.

Článek 9 pojednává o vzdělávání a odborné přípravě.

¹ Úř. věst. L 159, 29.6.1996, s. 1.

V článku 10 se stanoví, že členské státy mohou stanovit přísnější bezpečnostní opatření.

Články 11, 12, 13 a 14 se zabývají podáváním zpráv, provedením ve vnitrostátním právu, vstupem v platnost a určením směrnice.

Preambule směrnice neobsahuje žádný konkrétní odkaz na ochranu životního prostředí, přestože bod odůvodnění 5 odkazuje k účinným obranným opatřením proti radiologickým rizikům a haváriím, které by mohly mít radiologické důsledky, což by mohlo být považováno za pokrytí rizika pro životní prostředí. Zbývající body odůvodnění odůvodňují ustanovení normativní části, když se odvolávají na čl. 2 písm. b) Smlouvy o Euratomu (v souladu s nímž má Společenství vypracovávat jednotné bezpečnostní standardy pro ochranu zdraví obyvatelstva a pracovníků a dbát na jejich dodržování) a na článek 30 (uvedený výše). Hlavní důvody pro směrnici jsou uvedeny v bodu odůvodnění 5: „ačkoli systém ochrany před zářením vytvořený s ohledem na stávající vědecké poznatky stávajícími základními bezpečnostními standardy zaručuje vysokou úroveň ochrany zdraví obyvatelstva, měl by být dále doplněn, aby se zaručilo, že je vysoká úroveň bezpečnosti jaderných zařízení udržena, rozvíjena a soustavně zvyšována. Nutnou podmínkou k úplnému dosažení cílů v oblasti ochrany zdraví, které jsou stanoveny v čl. 2 písm. b) Smlouvy, je zachování vysoké úrovně bezpečnosti od konstrukce po vyřazení z provozu. Za tímto účelem by měla být udržována účinná obranná opatření proti radiologickým rizikům a mělo by být předcházeno haváriím, které by mohly mít radiologické důsledky“.

Hlavní změnou navrhovanou ve zprávě Výboru pro průmysl (PR\764148EN.doc; zpravodaj: Gunnar Hökmark) spočívá v doplnění přílohy, kterou se stanoví příslušní základní principy MAAE „které jsou formálně přepracovány tak, aby jejich ustanovení vyjadřovala povinnosti členských států“ na základě toho, že „nelze je však zavést do právní úpravy Společenství pouhým odkazem na řadu bezpečnostních standardů MAAE SF-1 (2006) v této směrnici“ (pozměňovací návrh 1 k bodu odůvodnění 10. Je třeba poznamenat, že tyto principy často odrážejí témata ochrany životního prostředí, např.: **bezpečnou kontrolu veškerého radioaktivního materiálu, nakládání s radioaktivním odpadem (vyjádřeno obecně s ohledem na faktory životního prostředí, ochranu současné i budoucích generací – lidí i životního prostředí –, škodlivé účinky na životní prostředí atd.)**. Konkrétněji najdeme v principu 8 dlouhé pasáže o životním prostředí, které si zaslouží doslovně citovat: „I když účinky vystavení lidského organismu záření jsou poměrně dobře známé s určitou mírou nejistoty, **dopady záření na životní prostředí nebyly zkoumány tak důkladně. Současný systém radiační ochrany obecně poskytuje dostatečnou ochranu pro ekosystémy v lidském prostředí proti škodlivým dopadům vystavení záření. Obecný záměr přijatých opatření pro účely ochrany životního prostředí je ochrana ekosystémů proti ozáření, které by mělo negativní dopad na populace jednotlivých druhů (nikoli na jednotlivé organismy)**“.

Žádný z pozměňovacích návrhů obsažených ve zprávě Výboru pro průmysl neobsahuje žádný přímý odkaz na ochranu životního prostředí jako takovou. Totéž platí o stanovisku Výboru

pro životní prostředí (AD/775321EN.doc); navrhovatelka: Rebecca Harms).

Z této analýzy se zdá, že navrhovaná směrnice se soustřeďuje na jadernou bezpečnost obecně a jejím cílem je doplnit základní standardy stanovené ve směrnici Rady 96/29/Euratom s cílem zajistit, aby vysoká úroveň bezpečnosti jaderných zařízení byla zachována, rozvíjena a stále zdokonalována. Z explicitního odkazu na životní prostředí a ekosystémy v článku 2 přílohy navrhované Výborem pro průmyslu je jasné, že pro účely směrnice musí být jaderná bezpečnost rozvíjena rovněž v oblasti ochrany životního prostředí, a ne pouze v oblasti ochrany zdraví pracovníků a široké veřejnosti. Je však třeba uvést, že hlavním úkolem tohoto nástroje je doplňovat stávající systém radiačních standardů stanovených směrnicí 96/29/Euratom na ochranu **zdraví pracovníků a obyvatelstva** před riziky vyplývajícími z ionizujícího záření, a žádné ustanovení navrhované směrnice není určeno konkrétně na ochranu proti rizikům ohrožujícím životní prostředí. Hlavním záměrem navrhované směrnice je totiž (včetně navrhované přílohy) jednoduše to, aby členské státy dodržovaly bezpečnostní zásady MAAE, aniž by přitom specifikovala, jak by to měly dělat po technické stránce a aniž by stanovala odpovědnost a povinnosti pro držitele povolení a regulační orgány. Neobsahuje žádné ustanovení týkající se technologických stránek jaderné bezpečnosti. Použití výrazu „principy“ hovoří za vše.

Z toho však vyplývá, že pokud by Společenství mělo rozvíjet princip 8 ve zvláštních právních předpisech vztahujících se na ochranu ekosystémů v životním prostředí člověka proti škodlivým účinkům ionizujícího záření, nebylo by pochyb o tom, že správným právním základem by byl čl. 175 odst. 1 Smlouvy o ES.

Správný právní základ

Komise odůvodňuje volbu právního základu takto:

„Právním základem tohoto návrhu je článek 31 Smlouvy o Euratomu ve spojení s článkem 32 uvedené smlouvy. Článek 31 definuje postupy přijímání základních bezpečnostních standardů ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření, které jsou stanoveny v článku 30. Článek 32 výslovně stanoví, že základní standardy mohou být doplněny v souladu s postupem stanoveným v článku 31.“¹

Různí poslanci vyslovili ohledně navrhovaného právního základu následující pochyby:

Článek 31 Smlouvy o Euratomu lze nalézt v kapitole 3 s názvem „Zdraví a bezpečnost“. Kromě toho preambule Smlouvy o Euratomu uvádí, že signatářské státy „usilují vytvořit bezpečnostní podmínky, jež vyloučí ohrožení života a zdraví obyvatelstva“,

¹ Vysvětlující memorandum, odst. 3.2.

Lze namítat, že standardy, které je třeba podle těchto ustanovení přijmout, se týkají „ochrany zdraví obyvatelstva a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření“ (článek 30). Článek 30 totiž stanoví pouze základy pro systém radiační ochrany tím, že stanoví nejvyšší přípustné dávky poskytující dostatečnou bezpečnost a nejvyšší přípustný stupeň ozáření a zamoření. Nadále zůstává zachováno to, co je obsaženo v rozsudku ve věci C-29/99 Komise v. Rada [2002] ECR I-11221, že členské státy mají výlučné pravomoci, pokud jde o technologické stránky jaderné bezpečnosti. Již samotný návrh a ve větší míře návrhy zpravodaje (příloha obsahující zásady bezpečnosti) pokrývají technologické stránky jaderné bezpečnosti což, jak je třeba přiznat, jednoznačně překračuje rámec pravomocí Společností podle Smlouvy o Euratomu.

Kromě toho obsahuje čl. 2 odst. 2 návrhu novou definici „jaderné bezpečnosti“. Podle tohoto nového ustanovení je jaderná bezpečnost, která je předmětem této směrnice, definována pomocí odkazu na „ochranu pracovníků, obyvatelstva a **vzduchu, vody a půdy** před nebezpečím nadměrného záření z jaderných zařízení“. Článek 31 Smlouvy o Euratomu se ovšem nevztahuje na ochranu životního prostředí. Vzduch, voda a půda jsou zmiňovány v článcích 37 a 38 Smlouvy o Euratomu, ale tato ustanovení neposkytují právní základ pro přijímání legislativních opatření, ale pouze pro shromažďování údajů a vydávání doporučení.

Argumentuje se totiž tím, že ochrana životního prostředí je ve sdílené pravomoci Evropského společenství podle článku 175 Smlouvy o ES a proto by toto ustanovení mělo být použito jako dodatečný právní základ. Na rozdíl od článku 31 Smlouvy o Euratomu, který stanoví pouhou konzultaci s Evropským parlamentem, vyžaduje článek 175 Smlouvy o ES postup spolurozhodování.

V této souvislosti je třeba poznamenat, že tento návrh nadále nevyžaduje pravidelné podávání zpráv Evropskému parlamentu o stavu provádění této směrnice a jaderné bezpečnosti v ES (na rozdíl od předchozích dvou návrhů).

Zdůrazňuje se, že směrnice, které (rovněž) regulují jaderná zařízení, již byly založeny na Smlouvě o ES, přičemž nejvýznamnějším příkladem je směrnice Rady 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí. Tato směrnice vychází výlučně ze Smlouvy o ES, a zejména z ustanovení o ochraně životního prostředí.

Lze namítnout, že jako alternativa a až krajní řešení by měl být použit základní právní základ článek 203 Smlouvy o Euratomu (ať již výlučně, nebo jako druhý právní základ) k postizení technologických a environmentálních aspektů, o nichž byla řeč výše.

Hodnocení

Komise se domnívá, že ačkoli systém ochrany před zářením vytvořený na základě stávajících základních standardů bezpečnosti zaručuje vysokou úroveň ochrany zdraví obyvatelstva, měl by být dále doplněn, aby se zaručilo, že bude vysoká úroveň bezpečnosti jaderných zařízení udržena, rozvíjena a soustavně zvyšována. Z tohoto důvodu nyní překládá tento legislativní návrh podle článků 31 a 32 Smlouvy o Euratomu.

Ačkoli Smlouva o Euratomu neobsahuje žádný explicitní právní základ o jaderné bezpečnosti, stanovil Soudní dvůr v řadě případů (věc 187/87 *Sársko a další* [1988] ECR 5013; Věc C-70/88 *Parlament v Rada* [1991] ECR I-4529 a věc C-29/99 *Parlament v Rada* [2002] ECR I-11221), že při definování pravomocí Společenství není vhodné vytvářet umělý rozdíl mezi ochranou zdraví veřejnosti a bezpečností zdrojů ionizujícího záření, a že proto má Společenství legislativní pravomoci zavést za účelem ochrany zdraví systém povolování, který musí být členskými státy používán.

Lze se proto domnívat, že s ohledem na podrobnou analýzu účelu a obsahu navrhované směrnice je správná analýza právní služby, že články 31 a 32 Smlouvy o Euratomu představují vhodný právní základ, a že proto není třeba přidávat článek 203 Smlouvy o Euratomu. Tento postoj se nemění ani po připojení přílohy obsahující zásady bezpečnosti, protože se tím nemění předmět navrhovaného nástroje.

Tento postoj by se však změnil, pokud by Společenství rozvíjelo princip 8 ve zvláštním právním předpise týkajícím se ochrany ekosystému v lidském životním prostředí proti škodlivým účinkům expozice záření, kdy by nemělo být pochyb o tom, že správným právním základem by byl čl. 175 odst. 1 Smlouvy o ES.

Právní služba se domnívá, že pokud se to definitivně potvrdí, skutečnost, že Komise zjevně nedokázala získat nové stanovisko na základní standardy od skupiny osob jmenovaných vědecko-technickým výborem před předložením nového návrhu, je porušením základního procesního požadavku, který podle článku 230 (druhého pododstavce) Smlouvy o ES představuje základ pro přezkum takto přijatého aktu. Tento postoj se zdá být právně korektní. Doporučuje se, aby hlavní výbor tuto věc s Komisí vyjasnil ke své plné spokojenosti.

Závěr

Na své schůzi dne 31. března 2009, poté, co konstatoval, že skutečnost, že se Komisi zjevně nepodařilo získat nové stanovisko na základní standardy od skupiny osob jmenovaných vědecko-technickým výborem před předložením nového návrhu, je porušením základního procesního požadavku, který podle článku 230 druhého pododstavce Smlouvy o ES představuje základ pro přezkum takto přijatého aktu. Výbor pro právní záležitosti se na základě toho rozhodl 13 hlasy pro, 6 hlasy proti, přičemž jeden člen výboru se zdržel

hlasování¹, doporučit jako vhodný právní základ články 31 a 32 Smlouvy o Euratomu.

S pozdravem

Giuseppe Gargani

¹ Přítomni na závěrečném hlasování: Giuseppe Gargani (předseda), Rainer Wieland (místopředseda), Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (místopředsedkyně), Francesco Enrico Speroni (místopředseda), Monica Frassoni (navrhovatelka), Carlo Casini, Bert Doorn, Nicole Fontaine, Neena Gill, Klaus-Heiner Lehne, Véronique Mathieu, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Hartmut Nassauer, Aloyzas Sakalas, Eva-Riitta Siitonen, Jacques Toubon, Diana Wallis, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka